

Edini slovenski dnevnik
-v Zedinjenih državah.-
Velja za vse leto... \$3.00
-Ima 10.000 naročnikov:-

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The only Slovenian daily
-in the United States:-
Issued every day except
-Sundays and Holidays:-

TELEFON PISARNE: 4687 CORTLANDT, Entered as Second-Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879.
NO. 263. — ŠTEV. 263. NEW YORK, MONDAY, NOVEMBER 9, 1914. — PONEDELJEK, 9. NOVEMBRA, 1914. VOLUME XXII. — LETNIK XXII.

NEMCI SE BAJE NAHAJAJO POVSOD V DEFENZIVI. ZAVEZNIŠKO BRODOVJE SE PRIPRAVLJA NA BITKO.

Vojne operacije na francoskem bojišču so onemogočene vsled goste megle. -- Včeraj so se vršili boji le na nekaterih točkah v Franciji. -- Francozi izjavljajo, da imajo še vse postojanke v rokah. -- Predaja Tsing Tauga se bo izvršila jutri -- v torek. -- Nemci so zavarovali belgijsko obal s težkimi topovi. -- Na istočnem bojišču so vsled hude zime ustavljene skoro vse operacije Nemcev in Avstrijcev. -- Ustaja Arabcev v Cirenajiki.

Na vzhodnem bojišču zmaga Rusi. Odložilna bitka se začne v kratkem.

NAČRT NEMCEV, DA BI PREZIMILI V VARŠAVI, SE JE POLNOMA PONESREČIL. RUSI SO VDRILI PRI REKI VISLI V NEMŠKO OZEMLJE. KER ZARADI ZAMRZLE ZEMLJE NE MOREJO KOPATI GROBOV, SE ŽIGAJO MRLIČE. VSAKO NOČ ZMRZNE NEKAJ STO RANJENCEV.

Rusi in Turki.

TURŠKA BOJNA LADIJA JE ZAČELA OBSTRELJEVATI PRISTANIŠČE POTI. "GOEBEN" PRED PRISTANIŠČEM SEBASTOPOL. GRKI SO ZAPUSTILI SMIRNO. BRZOJAVNA POSTAJA V AYASMATU RAZDEJANA. RUSKO BRODOVJE BO ZAPUSTILO SEBASTOPOL, TURŠKO PA DARDANELE.

Bitka pri Sieradcu.
Petrograd, Rusija, 7. nov. — Sem so dospela poročila, da so napadli Rusi nemške pozicije ob reki Varti. Hud boj se je vršil pri Sieradcu, petnajst milj zapadno od nemške meje. Bitka ni bila odločilna.
Petrograd, Rusija, 7. nov. — Neko poročilo pravi: Od 23. okt. do 3. novembra so vjeli Rusi 274 častnikov in 18.000 mož. Nadalje so zaplenili tri havbice, 40 topov, 38 strojnih pušk in veliko drugega vojnega materiala.

Boji pri Kielce.
London, Anglija, 7. novembra. Neki dopisnik je tako-le popisal boje pri Kielce: — Danes ponoči so Rusi z naskokom zavzeli trdnjavo Kielce. Avstrijska in nemška posadka sta se po kratkem boju udali. Ko so Rusi napadali, je bila njihova fronta dolga skoraj petnajst milj. Izgube so bile na obeh straneh velike. Ob desetih dopoldan je zapustil zadnji Avstrijec mesto.

London, Anglija, 7. novembra. "Timesu" poročajo: — Po Berlinu govorijo, da bosta Avstrija in Nemčija poslali na fronto med Thornom in Krakovom 3.000.000 mož.
Zaveznika sta sklenila sovražnika uničiti, kar se jima pa skoraj gotovo ne bo posrečilo. Nikomur ni namreč znano, kako stransko silo ima Rusija koncentrirano na Rusko-Poljskem. Bitka se bo začela v najkrajšem času in bo skorajgotovo odločilna. Nemci so se prejšnji teden zato umaknili, da bi bili bližje svojih železnice in da bi zvalili sovražnika kolikor mogoče blizu nemške meje.

Ruska poročila o zmagah.
Petrograd, Rusija, 8. nov. — Ruski veliki generalni štab je izdal sledeče poročilo: — Na vzhodno-pruski meji so naše čete zapobile sovražnika v ozemlje, ki leži zapadno od Wirballen. Naši kozaki so v okolici Lyka še vedno na sledu sovražnika.
Ob levem bregu reke Visle je vdrla naša kavalarija v nemško ozemlje. Pri postaji Plešen, severno od Kalisa je razdejala železniško progo. V Galiciji stoje Rusi v ofenzivi. Zadnje dni smo vjeli pri reki San 125 častnikov in nekaj tisoč vojakov.

Strašna ruska zima.
London, Anglija, 8. novembra. Tukajšnjemu "Weekly Dispatch" poročajo iz Rima: — Ruskemu poslaniku je iz zanesljivega vira potopila.

Dobro pogodjen strel.
Carigrad, Turcija, 7. novembra. — V Rdečem morju je začela obstreljevati turška križarka "Goeben". Ko so začeli z utrdb streljati nanjo, se je umaknila.
Poročilo ruske admiraltete.
Petrograd, Rusija, 8. nov. — Ruska admiralteta je podala precej dolgo poročilo o pomorskih bojih na Črnem morju. Del poročila se glasi: — Ko je pred tremi dnevi zagledalo rusko brodovje neko turško bojno ladijo, se je vrnilo v pristanišče Sebastopol. Naslednji dan je dobil poveljnik iz Odesse poročilo, da sta pripluli v tamošnje pristanišče 2 turški bojni ladiji pod rusko zastavo in potopili bojno ladijo "Donce". Druge škode nista napravili. Kmalopotem se je prikazala pred Sebastopolom turška križarka "Goeben". Ko so začeli z utrdb streljati nanjo, se je umaknila.

Operacije v Kavkazu.
Petrograd, Rusija, 8. nov. — Uradno poročilo, ki je dospelo pred kratkim iz Tafilisa, se glasi: "Danes se ni prišlo do nobenih res-

Grki so zapustili Smirno.
London, Anglija, 8. novembra. Reuterjeva agentura je dobila iz Aten brzojavko, da so grški prebivalci zapustili v divjem begu pristanišče Smirna. V Aivali so Turki potopili neko grško ladijo, ki je plula pod angleško zastavo. Dve angleški križarki so razdejali brzojavno postajo v Ayasmat.

Kolera v Avstriji.
Dunaj, Avstrija, 8. nov. — Do zadnjega četrtka se je pojavilo v Galiciji 256 slučajev kolere. Od teh jih je bilo 120 v Przemyslu.

Rusi pognani nazaj.
Berlin, Nemčija, 8. novembra. Nemški veliki generalni štab je izdal poročilo, ki se glasi: "Na vzhodnem bojišču smo pognali v beg tri divizije ruske kavalarije, ki so prekoračile reko Varto. Ob celi fronti se vrše manjši spopadi."

15.000 Srbov vjetih.
Berlin, Nemčija, 8. nov. — Avstrijske čete so napadle utrjene srbske pozicije južno od Šabaca. Srbi so se junaško branili, toda avstrijski premoči se niso mogli ustavljati. Zadnje dni so vjeli Avstrije 15.000 Srbov.

Hindenburgova armada.
Berlin, Nemčija, 8. nov. — Dopisnik je sporočil nekemu dunajskemu časopisu sledeče: "Začetkom oktobra so začeli Rusi oblegati trdnjavo Przemysl. Pred mesto so poslali samo pet armadnih zborov. Ker niso mogli ničesar opraviti, je del vojaštva odšel proti severu, da odbije napad nemških čet. Kakorhitro so pa začeli Avstrije prodirati proti Ivangorodu in Nemci proti Varšavi, so se morali Rusi umakniti onostran reke Visle. Armada generala Hindenburga je dosedaj še vedno zmagovala in bo tudi v bodoči odločilni bitki igrala veliko ulogo."

London, Anglija, 8. novembra. Glavna nemška sila se nahaja na obeh straneh reke Varte, glavna avstrijska pa med Krakovom in Karpatami. Na nekaterih mestih so se začeli Avstrije umakniti. Rusi so jim neprestano na sledu.

Angleško brodovje.
London, Anglija, 8. novembra. Turška oblast je zaplenila v pristanišču Smirna več francoskih in angleških trgovskih ladij.

London, Anglija, 8. novembra. Reuterjeva agentura poroča: Danes zjutraj so začele ruske bojne ladije obstreljevati turško pristanišče Kuzlu. Obstreljevanje je trajalo samo dve uri.

Položaj v Carigradu.
London, Anglija, 8. novembra. V Carigradu vlada ravno tak položaj kot je vladal za časa zadnje balkanske vojne. Ponoči se ne vidi na ulicah nobenega tujca. Sedaj se je v jasni luči pokazalo, da stoji Turki čisto pod vplivom Nemcev. Po mestu cirkulira nemški denar, po boljših lokalih se govori skoraj izključno le nemški jezik. Nemci so dali Turkom na razpolago častnike, vojske, orožje, vojne potrebščine in sploh vse, kar so hoteli. Vojnemu ministru Enver beju stoji na strani nemški general Liman von Sanders.

Obditi naskoki.
Pariz, Francija, 8. novembra. Vse naskoke Nemcev tekom zadnjih 24 ur se je glasom poročila generalnega štaba odbilo ter se je posrečilo zaveznikom zavzeti nekatere zelo važne točke. Oficijsko poročilo generalnega štaba se glasi: "Med Severnim morjem in Lys so včeraj boji nekoliko poenostajali. Par naskokov sovražnika, ki pa niso bili splošni, se je zavrnilo v smeri proti Dixmude in severnoistočno od Ypres. Na akoroceli fronti smo pričeli s protina-

nih spopadov. Nekaj kurdskih polkov je nameravalo stopiti v ofenzivo in prodreti naše pozicije severovzhodno od Karakilise. Rusi še neprestano zasledujejo one Kurde in Turke, ki so bili potolčeni pri Pasine in Diadine."

Turki in Armenci.
Petrograd, Rusija, 8. nov. — Armenske tolpe so napadle turško utrdbo Van in pobile turško posadko do zadnjega moža.

Razburjeni Perzijci.
Petrograd, Rusija, 8. nov. — V severni Perziji bo skorajgotovo proglašena sveta vojna proti Rusom in ostalim zaveznikom. Ljudje pravijo, da morajo pomagati svojim verskim bratom. Perzijska vlada je pred časom rekla, da bo odobrila svojo nevtralnost, češar pa ne bo mogla storiti, ker se vse prebivalstvo navdušuje za vojno.

Položaj na francoskem bojišču je neizpremenjen.
Berlin, Nemčija, 8. novembra. Iz nemškega glavnega štaba je dospelo sem sledeče poročilo o situaciji: "Včeraj smo nadaljevali z naskoki pri Ypres in istočno od Lille. Zavzeli smo neko zelo važno višino pri Kienne-le-Chateau v zapadnem delu Argonov, ki je tvorila že par tednov predmet najostrejših bojov. Zaplenili smo dva velika in dva brzostrelna topova.

Radi megle, ki je ležala na zapadnem bojišču, je potekel včerajšnji dan še dosti mirno. Na istočnem bojišču se ni pripetilo nič novega."

V varstvo belgijske obali.
London, Anglija, 8. novembra. Inženjerji Krupp-ovih naprav se pečajo s postavljanjem in montiranjem težkih oblegovalnih topov na belgijski obali ob Ostende. Tako poroča Reuterjeva agentura iz Rotterdamu. Topovi so obrnjeni proti morski strani ter so namenjeni za obrambo proti angleškim bojnim ladijam. Nemci so potegnili večji del svojih čet iz poplavljenega ozemlja ter jih poslali na druga mesta.

V Parizu se je danes oficijsko naznanilo, da se je prevedlo v Verdun velike mornariške topove, namenjene za obrambo trdnjave.

Francози vstrajajo v postojankah.
Pariz, Francija, 8. novembra. V običajnem večernem poročilu generalnega štaba se glasi: "Na severu koncentrirani sovražniki svoje delovanje v okolici Ypres, vendar pa nima zaznamovati nikakih uspehov. Na ostali fronti smo odbrzeli vse svoje pozicije.
Ob Aisne smo zavzeli višine severozapadno od Soissons pri Vregny. Z drugih delov fronte ni poročati ničesar novega."

Intrige na dvoru.
Kodanj, Dansko, 8. novembra. Glasom poročila na "London Daily Standard" je imel odpust generala pl. Moltke, katerega se je sedaj oficijsko naznanilo, velik učinek na Berlin. Nihče ne verjame, da je odstopil Moltke radi bolezn. Vsakdo ve, da je prišlo do spora med cesarjem in generalom Moltke. Kljub temu pa nihče ne verjame, da bi odpustil cesar v tako kritičnem momentu voditelja nemškega generalnega štaba. Dasiravno je Moltke v resnici nekoliko bolehen, so pravi vzroki odpustitve dvorne intrige, strem-ljenje prestolonaslednika, da odločnje v poveljstvu ter avtoriteta narava cesarja samega. Neuspehi zadnjega časa so baje zelo uplivali na odločbo cesarja. V Nemčiji je vse razburjeno: vlad odločbe, da stopi na čelo general-

skoki ter napredovali posebno v okolici pri Messines.
V bližini Armentieres so angleške čete nekoliko napredoval. Med La Bassee in Arras smo zavrnili naskoke sovražnika. Med Arras in Soissons se ni pripetilo nič važnejšega.
V okolici Verduna smo zavzeli pozicije, ki so za nas velike važnosti. Gosta megla je včeraj onemogočila polete avijatikov in delovanja rtilerije pri Champigne in v Lotaringiji."

Boji za Yser.
Havre, Francija, 8. novembra. V poročilu belgijskega vojnega ministrstva se glasi, da so zavez-niki zopet zavzeli veliki most pri Nieuport, da pa se nahaja v posesti Nemcev Lombartzyde na drugem bregu reke Yser. Postojanke Nemcev obstreljuje artilerija zaveznikov.

Belgijci proti nemški istočni Afriki.
V nekem poročilu belgijskega armadnega vodstva se glasi, da drže Belgijci svoje lastne pozicije v Kongu ter da pomagajo Anglezem pri obrambi Rhodezije. "Ponesrečil se je poskus Nemcev, da bi zavzeli Albertville ob jezeru Tanganyika. Neki oddelek Belgijcev se je napotil iz Katanga v Rhodezijo, da podpira Anglezje v Abercorn v nekem njihovem gibanju proti nemški istočni Afriki."

Predaja Tsing-Tauga.
Tokio, Japonska, 8. novembra. V vojno ministrstvo je došlo sledeče poročilo glede pogojev predaje Tsing-Tauga. V poročilu se glasi: "Zastopniki Nemcev in Japoncev so sklenili na večer dne 7. novembra pripravljane pogoje glede predaje trdnjave. Pogoji so bili sprejeti v celoti. Drugi sestanek odposlancev se vrši jutri ob deseti uri in trdnjavo se bo izročilo dne 10. novembra.

Naše izgube v noči 6. novembra ter prihodnji dan, pred zavzetjem trdnjav so sledeče: 14 častnikov ranjenih in 426 vojakov mrtvih ali ranjenih. Tekom celega obleganja smo zajeli 2300 Nemcev.

Republika Chile je odposlala par-nike Rdečega križa.
Valparaiso, Chile, 8. novembra. Dva čilenska parnika, "Valdivia" in "Chileo" sta zapustila danes pristanišče z zapečatenimi povelji. Oba parnika imata zastavo Rdečega križa. Čilenski transportni parnik "Maipo" je odplul že preje iz pristanišča.

Potres v Italiji.
Mesina, Italija, 7. nov. — V tukajšnji okolici so čutili danes prebivalci precej močne potresne sunki. Med ljudmi je nastala grozna panika, ker se še vedno spominjajo strašne katastrofe, ki se je pripetila pred par leti. Pravijo, da so ti potresni sunki le predznamenja velikega potresa. Centrum današnjega potresa je bil oddaljen od Mesine samo 77 milj.

Bojni ladiji "Geier" in "Luck-san" internirani.
Washington, D. C., 8. nov. — Vojni departament je dobil danes poročila poveljnika Navy Yard-a v Pearl Harbor, Havajsko otočje, da se je nemško križarko "Geier" in transportni parnik "Lucksan" včeraj interniralo v Honolulu.

Bulgarska mobilizira.
Sofija, Bulgarska, 8. novembra. Šest letnikov rezerve se je poklicalo k mesec dni trajajoči orožni vaji, dočim se je poklicalo dva letnika pod orožje za tri mesece. Oficijsko se zanikuje, da se je koncentriralo avstrijske monitorje pri Vidinu ter da polagajo slednji mine v Donavi. Tozadevna vest je bila objavljena pred par dnevi.

Tovorna ladija ušla Angležem.
Nemška jadernica "Indra", ki je prispela včeraj v newyorško pristanišče in sicer iz Taltal, Chile, je ušla angleškim bojnim ladijom, ki prežijo na nemške. "Indra" vsebuje 2200 ton ter ima na krovu dragocen tovor, namenjen na Dunkirk. Jadernica, ki je zapustila pristanišče junija meseca, je izvedela na iztočni obali Južne Amerike, da je izbruhnila vojna. Poročilo o vojni je dobil kapitan od nemške križarke "Karlruhe". Raditega se je obrnila jadernica proti severni Ameriki ter je končala včeraj svoja potovanja v newyorškem pristanišču, ne da bi je zajeli Angleži, ki baje kontrolirajo celi Atlantik, posebno pa ameriško obal.

Jeklarne v Gary zaprte.
Gary, Ind., 8. novembra. — Izdane so bile odločbe, da se zapre jeklarne Illinois & Steel Co., vsled česar izgubi delo kakih 7000 oseb. To je prvič v zgodovini Gary naprav. Z delom se bo baje zopet pričelo dne 5. novembra. Predsednik B. F. Buffington je izjavil, da se bo obratovanje sicer omejilo, da pa s tem še ni rečeno, da bi se prenehalo z delom za celo leto.

Denarje v staro domovino.
Promet z Avstrijo se je toliko zboljšal, da zopet pošiljamo denar v staro domovino. V slučaju, da bi se razmere pozneje na kak način predrugačile, in bi se denar ne mogel izplačati določenim osebam, bomo istega vrnili pošiljateljcem.

Potres v Italiji.
Mesina, Italija, 7. nov. — V tukajšnji okolici so čutili danes prebivalci precej močne potresne sunki. Med ljudmi je nastala grozna panika, ker se še vedno spominjajo strašne katastrofe, ki se je pripetila pred par leti. Pravijo, da so ti potresni sunki le predznamenja velikega potresa. Centrum današnjega potresa je bil oddaljen od Mesine samo 77 milj.

POZOR ČITATELJI!
—
Genjenim naročnikom naznajo, da smo ustavili pošiljanje lista v stari kraj, ker so nam iz več krajev pisali, da se lista sploh ne dostavlja. Kakorhitro se bodo tozadevne razmere kaj izpremenile, bomo zopet začeli s pošiljanjem. Onim, ki imajo naročnino plačano znanprej, bomo pošiljali list po preteku vojne toliko časa kot se ga bo zamudilo sedaj. Toliko toraj v prijazno poznanilo. Upravičeno. 82 Cortland St., New York, N. Y.

Položaj v Mehiki.
—
Carranza mora zapustiti svoje mesto do jutri zvečer, — se glasi ultimatum konvencije v Aguas Calientes.

Washington, D. C., 8. nov. — Do torka zvečer ob šesti uri se je stavilo Carranza rok, da izjavi, ako hoče zapustiti svoje mesto brez boja ali se pa hoče boriti, da ohrani svoje mesto. — To poročilo je dospelo danes v državni departament ter je vzbudilo veliko začudenje, ker ni nihče vedel, da je stavila konvencija mehiških voditeljev tak ultimatum. Carranza mora torej do torka zvečer priznati polnomoč konvencije ter se umakniti Eulaliju s svojega mesta.

El Paso, Tex., 8. novembra. — Iz San y Sidro, Chihuahua, prihaja poročilo, da so ustrelili v Chocofade Pass mehiški banditi tri Amerikance. Slednji so šli pred tremi dnevi od tu v Mehiko. V Chocofade Pass jih je napadla tolpa Mehikancev na konjih. Potniki so se zabarikadirali za svojimi vozovi in pričela se je bitka, v kateri so ostali Mehikanci zmagovalci, nakar so oplenili vozove.

Alfonso Iberia, bivši uradnik lista "El Norte" v Chihuahua in Manuel Acosta, njegov tajnik, sta bila obsojena na smrt, ker sta tekoma zadnje revolucije podpirala Huerto.

Ustaški Arabci.
Rim, Italija, 8. novembra. — Arabci in Beduini so zelo aktivni v Cirenajiki. Danes došla poročila pravijo, da so napadli italijanske postojanke v notranjosti dežele ter da atakirajo tudi domača plemena, ki stoje pod zaščito italijanske vlade. Taborišče Beduinov se nahaja v Derni, odkoder vodijo svoje operacije. Ker je pričakovati nadaljnih nemirov, se je ojačilo italijanske garnizije v deželi.

Denarje v staro domovino.
Promet z Avstrijo se je toliko zboljšal, da zopet pošiljamo denar v staro domovino. V slučaju, da bi se razmere pozneje na kak način predrugačile, in bi se denar ne mogel izplačati določenim osebam, bomo istega vrnili pošiljateljcem.

V sedanjem položaju pa ni misliti, da bi denar dospel v roke naslovljenca tako hitro, kakor preje v normalnem času, ker vsokdo ve, da sedaj potrebujejo pisma v Evropo, ali iz Evrope sem 22 do 25 dni in v približno tem času bo de denar v stari domovini tudi izplačan. Zato svetujemo rojakom, da začasno pošiljajo le za nujne potrebe in za enkrat ne več kakor 500 K.

C e n e :

K	\$	K	\$
5....	1.10	100....	20.50
10....	2.15	110....	22.55
15....	3.15	120....	24.60
20....	4.20	130....	26.65
25....	5.20	140....	28.70
30....	6.25	150....	30.75
35....	7.30	160....	32.80
40....	8.30	170....	34.85
45....	9.35	180....	36.90
50....	10.35	190....	38.95
55....	11.35	200....	41.00
60....	12.40	210....	43.05
65....	13.40	220....	45.10
70....	14.45	230....	47.15
75....	15.45	240....	49.20
80....	16.50	250....	51.25
85....	17.50	260....	53.30
90....	18.50	270....	55.35

TVRDKA FRANK SAKSER
Upravičeno. 82 Cortland St., New York, N. Y.

"GLAS NARODA"

(Slovenic Daily.)
Owned and published by the
Slovenic Publishing Co.
(a corporation.)
FRANK SAKSER, President.
JANKO PLESKO, Secretary.
LOUIS BENEDIK, Treasurer.

Place of Business of the corporation and
addresses of above officers:
33 Cortlandt Street, Borough of Man-
hattan, New York City, N. Y.

Če celo leto valja list za Ameriko in
"Canado" \$3.00
"pol leta" 1.50
"pol leta mesto New York" 4.00
"pol leta mesto New York" 2.00
"svropska za leto" 4.50
"svropska za leto" 2.50
"svropska za leto" 1.70

"GLAS NARODA" izhaja vsak dan
izvenredno nedeljno in praznično.

"GLAS NARODA"
("Voice of the People")
Issued every day except Sundays and
Holidays.
Subscription yearly \$3.00.

Advertisements on agreement.
Deposits from publishers in advance of
publication.

Denar naj se blagovito pošilja po
Money Order.

Pri spremembi kraja naročnikov pro-
sim, da se nam tudi prejšnje
naročnice naznani, da hitreje
najdemo naslovnik.

Dopisom in pošiljankam naredite ta
naslov:

"GLAS NARODA"
33 Cortlandt St., New York City.

Telephone 4657 Cortlandt.

AMERICAN ASSOCIATION OF
MEMBERSHIP LABEL
FOR ENGLISH AND SPANISH

Preteča državljanska
vojna.

Država Colorado stoji ob robu
državljanske vojne.

Predsednik Wilson se za trenu-
tek še obojstveno odločati zve-
no vojaštvo, ki vzdržuje za sedaj
mir v stavkarskih okrajih Colo-
rada. Premogarski baroni pa upo-
rabljajo ves vpliv, da se iznebe
zveznega vojaštva ter upajo, da
bodo dosegli svoj cilj do srede
novembra. Pri tem poskušajo se
opirati na državno oblast v Colo-
radu.

Governor Cannon izjavlja, da
je v stanu vzdržati "mir in red
v državi". To pa hoče doseči se-
veda s tem, da ojači svojo držav-
no milico ter jo zopet pošlje v
stavkarske okraje. Reorganizacija
državne milice, katero je, kakor
znano, že prejela plačeval in vzdr-
žaval Rockefeller, se je začela
na ta način, da se je uvrstilo vse
skele, ki so prejeli delavci v premo-
govnikih, v vrste milice. To dej-
stvo bo moralo že samoposebi do-
vesti do tega, da bo prišlo med
stavkarji in milicarji do krvavih
spopadov.

Stavkajoči premogariji pa nika-
kor niso voljni izpostavljati se
nasilnostim milicarjev. Tako v
stavkarskem okraju, kakor tudi
v sosednjih državah se uri člane
premogarske unije v rabi orožja,
da morejo slednji v slučaju po-
trebe varovati svoje družine, žene
in otroke, pred nasilnostmi plača-
nih krivnikov Rockefellerja in to-
varšev. William Diamond, eden
organizatorjev "United Mine
Workers", je opozoril predsedni-
ka Wilsona v neki brzojavki na
odločnost stavkarjev, da se even-
tuelno z orožjem v roki branijo
pred nasilnostmi milice. Brzojavil
je sledeče:

"Čutim se opravičenega izjavi-
ti, da se ne bodo delavci v tej drž-
avi in tudi v sosednjih prav nič
obotavljali prihiteti na rešitev
žensk in otrok stavkajočih premo-
garjev, ki so bili tako srečni,
da so ušli masakru v Ludlowu.
Isti morilec je sedaj nastavljeni
pri državni milici Colorada."

Dejstvo, da se stavkajoči premo-
garji direktno pripravljajo na
boj, se potrjuje v brzojavki, ka-
tero je poslal zastopnik lista "Ap-
peal to Reason" svojemu listu.

Med drugim poroča, da se je zo-
pet prijel znanega nemškega de-
lavskega voditelja Uhliha, ki je
bil proti varščini izpuščen iz ječe
v Las Animas. Uril je ravno več
je število neoboroženih premoga-
jev v neki dvorani v Trinidadu.

Nadalje se poroča v dopisu, da
se uri v različnih stavkarskih ta-
borih v Trinidadu na stotine premo-
garjev v rabi orožja. Mehške
premogarije uri neki mehiški čast-
nik ter italijanske in slovenske
delavce pripravljajo bivši vojaki.
Ti bodo priredili milicarjem, ako
bodo prišli, kaj gorak sprejem.
Ker se vrše vaje brez orožja, ne
more poveljnik zveznih čet ničesar
ukreniti proti temu.

Vsled tega ni nobenega dvoma,

da bo prišlo do državljanske voj-
ne, ako se bo premogarskim mag-
natom in njih zaveznikom posre-
dilo spraviti iz stavkarskega o-
kraja zvezno vojaštvo.

Dopisi.

Little Falls, N. Y. — Razmere
so se zadnji čas obrnile malo na
boljše. Kakor se sliši, se bo de-
lati začelo boljše delati. Zad-
nji čas so dobili tvorničarji pre-
cej naročil za obleke iz starega
kraja. Novoizvoljeni republikan-
ci so nam pred volitvami obetali
vse mogoče stvari, seveda je se-
daj vprašanje, kaj bodo storili za
delavstvo. — Pred kratkim sem
dobil po naključju v roke A. S. in
A. M. V prvem sem našel samo
hujškanje proti naprednemu ča-
sopisju in nasprotovanje preko-
ristni stvari: skladi za bedne v
stari domovini. Skoro vsak člo-
vek je mislil, da se tukaj ne more
najti nasprotnika. Vendar smo se
zelo motili. Na tak način ne bo-
mo Slovenci nikdar dosegli svojih
prav. Kar eden zida, to drugi
podira. Mi bi dosegli, kar že-
limo, samo z energičnim nasto-
pom. Nasprotno sem pa čital v A.
M. ponižno prošnjo za podporo za
zidavo nove cerkve v Šiški pri
Ljubljani. Po mojem mnenju bi
imeli gospodje veliko večje zasluge,
ako bi nabirali za reveže v
stari domovini. "Glas Naroda"
je se prvi spomnil teh siromakov,
za kar zasluži vse priznanje. U-
pan, da večina misli z menoj. Jaz
sem popolnoma nevtralen in se
ne potegujem ne za eno ne za
drugo stranko. Kadar pa vidim
take neumnosti, moram nehoti z
besedo na dan. Pozdrav vsem za-
vednim rojakom! — Naročnik.

Aguilar, Colo. — Ker imam
ravno čas, hočem nekoliko po-
jasniti položaj v stavkarskem okro-
žju. Sem ne svetujem nikomur ko-
diti, ker dela sploh ni mogoče do-
biti. Stavka je namreč še vedno
v polnem teku, kedar bo konča-
na, pa nikdo ne ve. V premoga-
rovih delajo samo skebje, toda
upam, da bo napočel kmalo čas,
ko vam bo treba iti z vrečo na
hrbto iz kraja v kraj. Pokazali
ste kapitalistom, da ste priprav-
ljani zanje vse žrtvovati. Še celo
svojo bodočnost in bodočnost svoj-
ih otrok. Le pokorite se premo-
garskim baronom, se boste že na-
veličali, toda žal, takrat bo že
prepozno. Delavstvo se bo toliko
časa bojevalo za svoje pravice, da
bo zmagalo, in zmagati mora! De-
lavske organizacije so že mnogo
storiše za zboljšanje delavskega
položaja, zato jim pa tudi mora-
mo iti v vseh oziirih na roko. Če
bi ne bilo stavkokazev, bi stavka
mogoče trajala par dni, potem
bi pa vsi lahko živeli pod boljšimi
razmerami. Danes bi bili lahko
srečni in cel svet bi vas spoštoval.
Ker pa tega niste hoteli, še danes
trpite, vi in vaše družine. Skebi,
oglejte si pokopališče v Trinidadu,
tam boste videli veliko grobov!
Oni, ki počivajo v njih, imate na
vesti vi in premogarski baroni!
Če bi imeli delavci kako veljavo
pri družbah, bi se ne pripetilo ni-
ti polovice toliko nesreč, kot se
jih sedaj pripeti. Stavkokazi se
nadalje tudi hvalijo, da so si na-
brali že grozno veliko denarja. Če
je to res, zakaj pa še delajo? Za-
kaj ne pustite vsega skupaj in ne
napravijo prostora organizirane-
mu delavstvu? Le počakajte, tudi
za vas bo še prišla ura plačila!
Pozdrav vsem, ki mislijo z nami!
Anton Pirih.

Milko Vogrin.

Novela. — Spisal dr. Stojan.

(Nadaljevanje.)

Tako so častili nekdanj v pogan-
ski starodavnosti Slovani svoje
solnčno božanstvo ter molili žrt-
vovajo, da jim milše solnce pošlje.
A tudi dandanes se obrača marsi-
kateri Slovenec, seznajajoč svoj
kres, v tihi molitvi do pravega
Boga, da bi nam skoro boljše
solnce kakor zdaj sijalo!

Takega kresa še ni videlo Vrb-
sko jezero, kakoršnega so imeli
nocoj Doljani. Daleč na strani
stojte obdnevno so gostje ta kras-
ni ogenj. A tem bolj so se še za-
vzemali, ko jamejo fantje goreča
kolesca kvišku metati ter kotaliti
s hriba, medtem ko deklice ple-
saje narodne pesmi pojo.

Gospa Skenovska in Olga se ni-
sta mogli teh kresnih prizorov
dovolj nagledati. Bili sta dr. Vo-
grinu prav hvaležni, da ju je k

težnji narodni svečanosti povabil.
Gotovo bi se i baron Robert ne
bil kesal, ko bi bil k sežiganju
došel, ali on si je rajši kresove
prav sam iz Poreč ogledaval. Pri-
tem pa je tudi on imel kres nad
Dolami izmed vseh za najlepšega,
nevedoč seveda, da ga je zanimala
Olga v Vogrinovem društvu.

Ko je baron Robert tako v noči
sam hodeval po sprehajališčih,
premišljujoč svojo bodočnost,
peklo ga je nekaj v sren. To pa
je bila ona strašna bolezen, kate-
ri imenujemo ljubosumnost. Za-
gorenilo mu je življenje in v teh
bolečinah in ljubosumnih borbah
je bil grozil nad Vogrinovo prisi-
ljenostjo, ki mu hoče izneveriti
bodočo nevesto. Nečute in neve-
doč kaj dela, se poda na obrežje,
stopi v čoln ter vesla v temi ven
na široko jezero.

Pri kresu v naši družbi pa je
postajalo veselje tem živahnije.
Vogrin je bil ta večer oskrbel za
fante in deklice nekaj pijače, go-
stom pa je njegova mati s čajem
in skromno večerjo postregla.

Med petjem in govorjenjem je
bil čas hitro potekel. Tudi ogenj
je začel pojemati in okoli in okoli
že ni bilo nikjer nobenega kresa
več videti. Vse to je kazalo, da
je že pozno, in res je bilo trideset
na enajst. In zdaj se vsa družba
takoja na odhod pripraviti.

Polagoma, so korakali naši
gostje navzdol proti Vogrinove-
mu domu. S plamenicami so si
moral svetiti, kajti temno je bilo
kakor v rogu. Le glajpazdaj je
pot razsvetlil blisk, prihajajoč
sem od karavanskega gorovja,
kjer so se bili medtem nakupili
hudourni oblaki. Bliskanje je po-
stajalo gostejše, močnej veter po-
tegne in — ugasne vse plamenice.
Gospa Skenovska in Olga zakri-
čita, kajti se hujša tema je sle-
dila svetli luči, ter se okleneta
svojih spremljevalcev, gospa Ske-
novska dr. Sirnika, Olga pa —
Milka Vogrina.

Tako je korakal Vogrin z Olgo,
svojo roko v njeni roki držeč, in
dvoje srečnih se se je spajalo v
teh trenutkih. Olga je zdaj prvi-
krat čutila, kako je pritisnil Vog-
rin njeno roko na svoje ljubeče
sree ter spoznala, da jo res ljubi.
A tudi Vogrin je videl, da mu
Olga roke ne odteguje; in ko mu
je rekla, da bi se ona nikjer in
nikdar nočne teme ne bala, če le
stopa na njegovi strani in pod
njegovim varstvom, rodi se v Vo-
grinovi duši radostna misel, da
čuti njeno sree gorečo ljubezen
do njega. In v tej blaženosti skle-
ne on, da se hoče boriti za svoje
hrepnenje, da si hoče pridobiti
deklico, za katero gori njegovo
sree, naj tudi bliska in grmi, tre-
ska in buči, da se trese zemlja in
gore majoje. Tu je pozabil Vo-
grin na svoj stan, na svoje ubo-
štvo, na svojo ničnost! Te trenot-
ke se je čutil močnega, nezmag-
ljivega, a vendar se je pretresel,
ko pri tej priči zabliska in zagrmi,
da je vid in sluh jenalo.

Blizu je že bila nevihta, ko do-
spe družina do Vogrinove hiše.
Tu si zopet plamenice ožgo ter hi-
tijo k jezeru, da bi veslali domov.
Ali glejte, jezero je gnalo tako
valovje, da se je vse penilo. Dr.
Sirniki in Rihard poskusita sicer,
ali bi bilo mogoče veslati preko
razljučenega vodovja, a njun
čoln vržejo hitro valovi na obrež-
je in malo da ga niso raznesli. Po-
vrh pa se začne hudo liti, bliska-
lo je in treskalo, da je bilo gro-
za. Družba se mora torej na vsak
način vrniti nazaj na Vogrinov
dom.

Kakor pa ljubeče sree nobene
težkoče in nezdode ne pozna, ako
ima le zaželjeno bitje v svoji bli-
žini, tako je bilo tudi z Olgo in
Vogrinom. Ne da bi bila tožila o
nevihti in hudi plohi, veselila sta
se šele nad tem naključjem ter si
mislila, da pospešuje sama božja
previdnost njuno ljubezen. Ra-
dostno in smeje se korakata za
ostale družino. Njun živahen go-
vor je ovajal veliko medseboj-
no nagnjenost in kazal njuno
srčno ljubezen. Milko skuša zdaj
s svojo suknjo ogrniti Olgo, da
bi jo prehudemu dežju ubranil,
ter jo stisne bliže nase: kar hudo
zabliska in nekaj sekund trajajo-
ča svetloba odkrije ljubečo dvo-
jico — bistrim očem barona Ro-
berta, ki je prežal za grmovjem
ob potu.

Robert je bil, veslajoč po jeze-
ru, sklenil, da hoče opazovati, ka-
ko in kdaj se vračajo Skenovski
z Vogrinovega doma. Nevihta ga
je pa dohitela sredi jezera. Valovi
ga ženejo na nasprotno obrežje
in tu izstopi. Zdjai si poišče kraj,
kjer so imeli Skenovski privezan
svoj čoln. Tu pričakuje na skriv-
nem njihovega prihoda. A ko se
vrnejo nazaj, stopi ob potu za

grmovje, da bi slišal, kaj govorita
Olga in Vogrin. Njune besede pa
so mu vse ovdale. Olge se ni vi-
del nikdar tako veselo in govor-
ne kakor nocoj v Vogrinovi dru-
žbi. In ko mu je dolgotrajni blisk
kakor nalašč odgnal temno za-
gorenjalo raz ljubečo dvojico, tedaj
je bila pa tudi polna kupa njego-
vega trpljenja. Jedva se je pre-
magoval, da ni skočil kakor raz-
jarjen lev na svoj plen, zdrbil
svojega sovražnika ter odtrgal
njegovim krempljem nežno golo-
bico. Zbal se je seveda drugih
možkih spremljevalcev, dr. Sirmi-
ka in Riharda, ki sta hodila pred
njima z materjo. Zatorej se pa za-
roti pri vseh dobrih in zlih duho-
vih, da se hoče nad Vogrinom
maščevati in ga pri prvi prilož-
nosti kakor gada uničiti.

Celo premočena je prišla vsa
družina pod streho. Tu so dolgo
čakali, da se izvedri, a bilo je za-
stoj. Tudi baron Robert, ki je
zasledoval ljubečo dvojico do Vo-
grinovega hleva, moral je stopiti
pod streho. Vlegel se je potem tja
v pojato na listje, kjer je počel
val, dokler ga ni vzdrnilo pete-
linovo petje.

Ura je že odbila eno po polnoči
in dež še ni prenehal. Družba se
odloči, da prenoči na Vogrinovem
domu. Milko je prepustil svojo
sobo gospej Skenovski in Olgi,
njegova mati in sestra pa sta se
iz svoje sobe umaknili Rihardu,
dr. Sirniku in Milku. V kratkem
je vsak na svojem mestu počival,
a znanj je še vedno bliskalo in
grmel, da so klepetale šipe na
oknih.

Kakor pa človek dostikrat ne
more zaspati, kadar v nenavadni
postelji leži in v tuji hiši preno-
čuje, tako se je godilo nocoj tudi
Olgi. A povrh jej še pa tudi niso
dale spavati srčne rane. Dolgo je
premišljevala o svoji usodi, o Vo-
grinovi ljubezni ter uganjala, ka-
ko bi se moglo uresničiti njeno
hrepnenje. Vse misli in čuti, ki
so jo navdajali zadnjih doma na
Dunaju, so prešinili njeno dušo
tudi nocoj in razburjeno, ljubezni
polno sree ni moglo nirovati. Da
si pa glavo in sree malo ohladi,
napravi si zopet luč, ko je že mati
trdno spavala, in išče po miznici
knjige, da bi si čitajoča misli pre-
gnala.

In glej, kmalu jej pride knji-
žica v roke. A kaj je to? Odpre,
pogleda, čita. Nezapodajno ji je
vse. Kaj je to? — Bil je dnevnik,
v katerega je zapisaval Vogrin
svoje čute, žalostne in vesle.

Olga je dolgo brala, marsikaj
večkrat čitala. Včasih se ji je sol-
za utrlila, zdaj ji je zopet sree
same radosti hitrejša bilo: Dekli-
ca je čitala, kako nesrečen je dr.
Vogrin, odkar ljubi — svojo Ol-
go. Nocoj je spoznala, da se ni
varala o Vogrinovi ljubezni, in
zdaj je tudi upala, da se uresniči
njeno hrepnenje.

V teh blaženih mislih in upih
pa je deklica zadremala, dnevnik
na prsih držeč, ter spavala slad-
ko, dokler je niso vzbudili zlati
solnčni žarki.

VI.

Viharni noči je sledilo lepo,
jasno jutro. Zrak je bil čist in
prozoren, gore brez megle. Kakor
novorojeno, pozdravljalo je soln-
ce vso naravo, ki je, oživiljena po
dežju, veselo vzdigovala iz nočne-
ga spanja svojo glavico. Dežnica
je bila hitro potekla v razpokano
zemljo in zjutraj ni bilo videti
mlake. Le velika rosa je visela na
rastlinju, in ako si se zadel ob ko-
šasto drevesce, strela se je z nje-
ga in zmohila te. Po logu pa so
žvrzolele ptice svoje jutranjo
pesem in veselje je polnilo člo-
veku dušo in sree, ako je slišal to
izbornu pevsko harmonijo.

Solnce je ravnokar začelo zla-
titi najvišje vrhove karavanskih
gor, ko stopi — baron Robert iz
Vogrinove pojate. Kakor tihota-
pee pogleduje okoli, ali ga nikdo
ne vidi stopajočega navzdol proti
Vrbskemu jezeru. Najprej si poi-
šče mesto, kjer je bil Skenovskih
čoln privezan. Tu pa si vse na-
takno ogleda, kakor da bi bil kaj
izgubil. In res tam ob potu pri
grmovju, kjer je videl sinoči v
bliski Olgo in Vogrina, zapazi
nekaj belega. Bila je žepna ruta
z zobe ozaljšana in na njej si čit-
al vezeno ime: Olga. Hlastno po-
bere Robert to dragocenoost in jo
shrani. Potem pa stopi nagloma
v svoj čoln ter vesla proti Poreč-
am.

Domov prišedši, ne da bi bil
šel Robert počivat, se preobleče
ter gre na sprehod. Hotel je vi-
diti, kdaj in kako pridejo Ske-
novski domov.

Solnce je že plavalo visoko na
nebu, ko zapazi od daleč znan
čoln. Bili so v njem Skenovski in

dr. Sirniki, ki je veslal. Lahko je
bilo Robertu pri sren, ko ni videl
med njimi Vogrina. Skrivši je o-
pazoval, kako so vsi še v mokri
in zgneteni obleki, stopivši iz
čolna, hiteli po vrtu domov, da bi
jih nikdo ne videl.

Ko so došli Skenovski do vile,
kjer se dr. Sirniki od njih poslovil,
napoti se Robert počasi v bližnjo
kavarno k zajutruku, kajti bilo
je že osem. Znanj na vrtu je po-
uzil svoj zajutek, kakor je bila
sicer njegova navada. Drugkrat
je imel družbo, a danes zjutraj je
bilo premokro; občutljivi gostje
so zajutrukovali rajši v dvorani.

Tudi vpokejenega konjiškega
stotnika, grofa Randića, je pri-
čakoval zastoj danes Robert. S
tem se je bil namreč v kopeli do
dobra seznanil, kajti bil je nje-
gov rojak in enakega stanu.

Pri zajutruku je imel tedaj pri-
baron, ker je bil sam, mnogo pri-
leke premišljevat o svojih načr-
tih. Najbolj pa ga je vznemirjalo
to, da ne dobi od viteza Skenov-
skega nikakega poročila. Začel se
je bat, da bi se ne bilo pisno iz-
gubilo.

"V sredo večer sem pisal in da-
nes je že ponedeljek", premišlju-
je nevoljno Robert. "Kaj pomeni
to? V soboto bi že bil moral do-
biti odgovor, a še danes v pone-
deljek ga ni. Na vsak način mi
hoče Skenovski odločno poročati
ter mi naznaniti končni rezul-
tat!"

S tem se naš gost potolaži ter
se ostane nekaj časa v kavarni.
A ker le ni nobenega znanca na
dan, hoče oditi, a zdaj pride pi-
smosec. V naglici ga popraša,
ali ima kaj zanj. A ko mu pa ta
pove, da je danes nekaj tu za go-
spoda barona, ali pismo je že od-
dal slugi, zdirja Robert nagloma
domov.

Ves brez sape stopi v slugino
sobo, a ko ga ne najde v njej,
začne kleti in rotiti se nad stre-
žajem. Povsod ga kliče, a ne more
ga priklicati. Slednjič pa ta ven-
dar prihi, sam nevoljen, da ni
mogel nikjer najti svojega gos-
poda. Iskal ga je namreč s pismom
okoli po sprehajališčih, a zasledil
ga je šele v kavarni, odkoder je
bil baron ravno odšel.

Hlastno in strastno seže Robert
po pismu. Pogleda naslov — bila
je pisava gospoda Skenovskega.
Ves vesel raztrga ovitek ter bere.
Beroč pa hodi semtertja. Zdjai po-
stoji in mrmlja, zdaj udari z roko
po pismu, vmes pa tudi zakolne.
(Pride še).

Razne zanimivosti.

Zakaj ga je rana zbolela.

Sedel sem v kupaču vlaka, ki
je vozil z Dunaja. Več vojakov-
rekonvalescentov, ki so bili odpu-
šeni domov, da tam popolnoma
odzdravijo, se je razgovarjalo o
doživljajih komaj preteklih stra-
šnih dni. Eden izmed njih je ve-
del posebno živahno in zanimivo
priporočati. "Naša kompanija
se je držala, da nas je sam gene-
ral pohvalil. Bili smo se kakor
levi, žal da jih je tudi mnogo
padlo." Naenkrat zapazim za se-
boj dekljivi obraz. Modre oči de-
kleta so obdnevno zrlle pri-
povedujočemu vojaku v obraz.
Naenkrat so obstale na našitku
urnatnika. Ustnice zadrtajo in
s tresočim glasom vpraša dekle:
"Prosim Vas, ni moj ženit tudi
pri Vašem polku?" Vojak se za-
smeje: "Mogoče, zakaj ne?" Pav-
za. "Moj ženit je bil pri tretji
kompaniji." Vojak: "Ravno pri
tisti sem tudi jaz." "O, pravi de-
kle vzradošeno, potem ga pa go-
tovo poznate." Pavza. Vojak za-
kašlja. "Kako mu je ime?"
"Hocheder, Karl Hocheder". Ra-
njeneec zategne obraz, skloni se k
ranejni nogi, zastoka. "Hoched-
er, Karl Hocheder", se oglašio
znova drhteče ustnice dekleta.
Ranjeneec stoka, tiplje po nogi,
bolečine ga očividno premaguje-
jo. Vlak se je ustavil. Dekle mo-
ra izstopiti, sega po svoji prtlja-
gi. "Hocheder, Karl Hocheder",
ponavlja že pri vratih vagona.
Oglasi se drugi ranjenec: "Go-
spodična, saj vidite, da Vam ne
more odgovoriti; mož ima velike
bolečine." "Odpustite", pravi de-
kle blede in prestrašeno ter izsto-
pi. Vlak vozi naprej. Ranjenec
ne stoka več, sedi zopet popolno-
ma mirno. "Ali so Vas bolečine
že minile?" ga vprašam. "Saj
me ni nič bolelo." — "Zakaj ste
pa tako stekali?" — "Moj Bog,
jaz ji nisem mogel povedati. Njen
Karl je bil prvi, ki je padel v na-
ši kompaniji..."

Dražbe kosaških konj
razpisuje v Nemčiji, ker teh
konj nemška vojaška uprava ne

more porabiti, ker ubogajo le na
poljska in ruska povelja.

Avstrijska vseučilišča se ne od-
pro.

Naučni minister Hussarek je
izdal razglas, po katerem bodo
prošnje za državne skušnje na
avstrijskih vseučiliščih olajšane.
Vseučilišča se pa letos ne odpro.

Draga vojna za Švico.

Mobilizacija 500.000 mož stane
Švico vsak dan 1.400.000 frankov,
ogromna svota za malo deželo.
Švicarji čuvajo lastno deželo, kar
koristi pravzaprav Francozom in
Nemcem. Švicarji zato tudi pri-
čakujejo, da jih bo tisti, ki bodo
zmagali, odškodovali. Za izredne
izdatke iščejo v Švici tudi novih
dohodkov in nameravajo uvesti
tobačni monopol.

Kakor v peklu.

S francoskega bojišča je pisal
neki nemški vojak: ... Ne more-
te si misliti, koliko moramo pre-
stati. Leži nas šestdeset mož naše
stojnije, z našo zastavo, brez čast-
nikov v gozdiču, sedaj že šestin-
trideset ur, in venomer strelja na
nas francoska artilerija. Zašli smo
na artilerijsko strelišče, ki je ši-
roko petinštirideset kilometrov,
in smo v gozdiču popolnoma od-
rezani od svojih. Kakor hitro se
pokaže le ost slema, nas obsipje-
jo Francozi s strahovitim ognjem.
Prav tako je, kakor v peklu. Po-
leg tega pač nič jesti in niti kap-
ljice vode. Pravkar sem pojedel
zadnje, kar sem imel, nekoliko
grahove moke. Radovedni smo,
kako se konča vse to. Vojna ku-
hinja ne more do nas, ker bi jo
razstrelili. Druga nam ne go-
staja, nego srho brinje. To je
moj zadnji kosček papirja, pa
saj je tudi vseeno. Upamo še ved-
no, da se rešimo nekako, če se pa
ne, pa tudi ne moremo drugače...

Kaj vse se najde v želodcu mor-
skega volka.

Iz Raba poročajo: Tukajšnji
ribiči so vlovili morskega volka,
ki je bil skoro pet metrov dolg
in je tehtal blizu 20 meterskih
stotov. V želodcu so našli: pet
moških čevljev, par otroških sti-
flet, v eni še nogo, par platnenih
moških solnjev, en manjši čevljev
z nogo, kos moških spodnjih hlač,
srajco, jopice, nogavice, žensko
blužo, belo žepno ruto s črko "S",
par otroških nogavic in več člo-
veških kosti, ki so jih pokopali.
Domneva se, da so to ostanke žr-
tev z "Gantscha".

Koliko je stalo odkritje Amerike.

Neki španski učenjak objavlja
iz arhiva španskega mornariške-
ga ministrstva, koliko je stala Ko-
lumbova ekspedicijska v Ameriko.
Mornarji so dobili mesečno 10 do
12 kron in so morali iz te plače
tudi hrano plačati. Kapitani treh
španskih ladij, ki so dne 12. ok-
tobra 1492, zadel na ameriška tla,
so dobivali mesečno plačo 39
kron. Kristof Kolumb je dobi-
val kot admiral letno plačo 1600
kron.

V Prairie Creek, Ark. so došli
zvezne čete.

Fort Smith, Ark. 6. novembra.
Posebna velika porota, katero se
sklicalo, da preišče dozdevna kr-
šenja postave od strani stavkajo-
čih premogarjev v Prairie Creek
okraju, je dvignila danes proti
številnim stavkarjem obtožbe.

Dva oddelka, A in B 5.

Jugoslovenska

Katol. Jednota

Inkorporirana dne 24. januarja 1901 v državi Minnesota.

Sedež v ELY, MINNESOTA.

GLAVNI URAĐNIKI:

Predsednik: J. A. GERM, 507 Cherry Way or box 57 Brad-

dock, Pa.

Podpredsednik: ALOIS BALANT, 112 Sterling Ave., Bar-

berton, O.

Glavni tajnik: GEO. L. BROZICH, Box 424, Ely, Minn.

Blagajnik: JOHN GOUZE, Box 105, Ely, Minn.

Zaupnik: LOUIS KASTELIC, Box 583, Salida, Colo.

VREHOVNI ZDRAVNIK:

Dr. MARTIN J. IVEC, 900 N. Chicago St., Joliet, Ill.

NADZORNIKI:

MIKE ZUNICH, 421-7th St., Calumet, Mich.

PETER SPEHAR, 422 N. 4th St., Kansas City, Kans.

JOHN VOGRICH, 444-6th St., La Salle, Ill.

JOHN AUSEC, 6413 Matta Ave., Cleveland, O.

JOHN KRŽIŠNIK, Box 133, Burdine, Pa.

POMOŽNI ODBOR:

JOZEF MERTEL, od društva št. 1, Ely, Minn.

ALOIS CHAMPA, od društva št. 2, Ely, Minn.

JOHN KOVACH, od društva št. 114, Ely, Minn.

Vsi dopisi tikajoči se uradnih zadev kakor tudi denarne poš-

ljatve naj se pošiljajo na glavnega tajnika Jednote, vse pritožbe

pa na predsednika porotnega odbora.

Na osebna ali neuradna pisma od strani članov se nebo-

drišalo.

Draštveno glasilo: "GLAS NARODA".

Razno iz vojne.

O podmorskih čolnih.

Drzno in junaško dejanje nemškega podmorskega čolna "U 9" je vzbudilo novo zanimanje za podmorske čolne. "Polar Tagblatt" prinaša o tem najbolj skrivnem orožju kratak članek, ki bo, kot upamo, zanimal tudi naše bralce.

Od onega dne, ko so začeli oboroževati ladje s topovi, od tega dne ima vodilno vlogo v pomorskem boju veliki top. Inženirji so se sicer trudili, da zgrade vedno močnejše in odpornejše oklopne plošče, toda tudi artileristi niso prenehali s svojim delom. Vedno večje in silnejše topove in krogle so konstruirali in končno je bila tudi zmaga na strani artileristov. Pred kakimi 50 leti pa so iznašli nov strahovit naboj torpeda. Torpedo ima v sredi cilindrično, na obeh koncih pa konično (spica-sto) obliko. Navadno je dolg 4 in pol metra, težak okoli 250 kg. Torpedo sestoji iz treh delov. V prvem delu je okoli 115 kg dinamita ali drugega močnega razstreliva, v sredi je aparat, ki regulira višino, v kateri mora plavati torpedo, v zadnjem koncu pa je stisnjen zrak, ki daje torpedu gibalno silo. Torpedo se ne izstreljuje, temveč sune (lansirajo), in sicer iz posebnih, takolimenovanih lansirnih cev. Takoj, ko je torpedo "izstreljen", se odpre en ventil in potem stisnjena zrak se začne torpedo premikati v določeni smeri. Ker je napolnjen torpedo le z najsilnejšimi eksplozivnimi snovmi, zato je učinek njegove eksplozije uničujoč.

Slaba stran torpeda pa je mala distanca, le par sto metrov, iz katere se more lansirati torpedo. Zato so takoj začeli misliti na gradnjo malih ladij, ki bi morale biti bolj kot mogoče hitre, težko opazljive in take, da bi nudile sovražnim ladjam čim najmanjši cilj. Tako so nastale torpedovke. Ponoči ali v megli so se torpedovke obnesle in postale so nad vse nevarno orožje. V obrambo torpedovk so nato zgradili torpedne lovice. To so večje ladje, zelo hitre in ki imajo več brzostrelnih topov, da z njimi topove torpedovke. Ali kljub temu so pokazale torpedovke precejšnjo odpornost silo in v rusko-japonski vojni je prišlo do dolgotrajnih bitk med torpedovkami in torpednimi lovci, ne da bi bila pri tem topotpleja na tudi le ena torpedovka. Zato so oborožili torpedne lovice z večjimi topovi, kar je bilo posebno tudi zategadelj potrebno, ker se je medtem povečala "strelna" distanca torpedov.

Skoraj v istem času pa je bil tudi toliko izpopolnjen podmorski čoln, da se je lahko uporabljal za vojne namene. Glavna njegova prednost je, da se more približati sovražni ladij skoraj čisto neopa-

ženo. Njegova največja slabost pa obstoji v njegovi zelo mali hitrosti. Vzrok male hitrosti je v tem, da nudi podmorski čoln vodi v primeri s svojo velikostjo veliko večjo odporno ploskev, kot pa druge ladje, ki plavajo po vodni gladini. Pa tudi tedaj, če je podmorski čoln nepotopljen, je njegova hitrost znatno manjša, kot pa hitrost križark in torpedovk. Druga pomanjkljivost podmorskega čolna obstoji v tem, da ne sega pogled z njega daleč. Pod vodo pa se ta slabost še v veliki meri zveča, tako da se sme potopiti podmorski čoln pri bližanju sovražni ladiji le toliko, da ostane njegov vrhni del, kjer je daljnogled, še vedno iz vode. S tem pa je dana možnost, da ga opazi sovražna ladja in da ga z eno samo topovsko kroglo potopi. Podmorski čoln se potaplja stopnježno, najprej tako, da ostane poveljniški stolp izven vode, potem periskop, nakar se potopi popolnoma. Današnji podmorski čolni imajo dve do sedem lansirnih cev, nekateri pa tudi brzostrelne topove z malim kalibrom. O uporabnosti podmorskih čolnov so mnenja zelo različna. Nekaj pa je tudi že sedaj gotovo, da se drzni naklepi navadno posredujejo. To pa je že tako stara izkušnja, kot vojna zgodovina sama.

Noč groze.

Mlad ruski poročnik, ki se nahaja v avstrijskem ujetništvu, je pripovedoval nekemu poročevalcu o svojih vojnih doživljajih. Dejal je:

Cel teden smo bili v dežju avstrijskega ognja. V začetku so letele krogle predaleč in mi smo se pogledali in se smejali. Ali skoraj nas je minil smeh, vedno bližje so letele krogle in skoraj so padale med nas. Nič ni groznejšega kot pogled na krogle in ki ko pridejo med nas izgledajo, kot da bi nam hotele zaklicati: "Ah-tukaj ste torej!!!" Po vsaki taki salvi smo padli na tla in potem pogledali okoli sebe, koga je vze-la mrzla smrt. Brez nade na rešitev smo bili in niti poskušali nismo, da bi utekli. In kako tudi! Če bi hoteli utekati grozni toči krogel, tedaj bi morali zapustiti naše zakope in to bi bil siguran samomor. Med groznim streljanjem, ko je nas padla polovica, je nastala noč in zapustili smo okope. Kolena so nas bolela in čisto nemogoče se nam je zdelo, da vstanemo. Pobiti in čisto zmešani od groznih eksplozij granat in šrapnelov ter diraj v sled velikega števila padlih, lezemo bolj kot gremo iz naših postojank. Tedaj nam je bilo javljeno, da se smemo v noči utaboriti. Padli smo na zemljo in niti odvezali nismo odevi. Naša zmučenost je bila tako silna, da niti spati nismo mogli. V

naši motni domišljiji je trajal boj dalje. Noč nas je objela, vsi smo bili tihi in po poljani je vladal mir.

Naenkrat počil strel. En edini strel v temi nad tisoči in takoj je končal lažjivi mir in pregnal vsakemu iluzijo spanca. Vsi smo poskočili in vsi smo zgrabili za orožje. Brezdvomno je vdrl sovražnik v tabor in tako smo streljali okoli sebe in zasajali sablje in bodala v meso. Ali kletve umirajočih so bile ruske in pri motni svetlobi smo zapazili, da smo morali svoje. V grozi in studu, kot ljudje, ki se po hudodelstvu zav-vedo svojega dejanja, smo gledali okoli sebe in se povpraševali za vzrok strela. Tedaj se začne v noči glas straže: "Konj se je utrgal in ker sem se bal, da bi se splašili drugi, sem ga ustrelil." Pobrali smo mrtve, bilo jih je 14. Te smo pomorili. Bratje! Pogled nanje je bil tako grozen, da je potegnil stotnik samokres in se ustrelil. Po taki grozni noči so bile končane naše sile. Druga dne smo prišli v avstrijsko ujetništvo.

Kako je bil vjet aviatik Chevillard?

O zajetju Chevillarda, ki je po svojih smrtnevarnih poletih tudi znan Goricanom, pripoveduje očividec tole:

Druga septembra okoli petih popoldne so prisilili Nemci francoski aeroplan, da je pristal. Iz aeroplana sta stopila dva, častnik generalnega štaba in pilot. Oba sta bila vjeta. Po kratkem premišljevanju sem spoznal pilota, ki pa nikakor ni hotel povedati svojega imena. Ker mi je bil pa Chevillard dobro znan, saj sva bila veliko skupaj, je moral končno priznati, da je on Chevillard. Ko smo streljali na Chevillardov aeroplan, je ta letel 100 metrov visoko, smatrali nas je moral za Anglež, ker drugače je nerazumljivo, da je mogel letati tako nizko. V aeroplanu smo našli mnogo bomb in pa razne spise.

Junaštvo po matematičnem računu.

V balkanski vojni se je odigral pri obleganju Odrina (Drinopolje ali Adrianople) tale dogodek: Bolgarski polk je naskakoval iz razdalje 600 metrov turško utrdbo. Približal se je skoro na 200 metrov, ali toča sovražnih krogel je grozno zdecimiral polk, da je začel omahovati. Tedaj pa je zagrabil za polkovno zastavo mal godbenik, vojak, ki se vse življenje ni storil nobenega junaškega dejanja. Ko so videli ostali, kako prvi mali godbenik s praporom naprej, so udarili naprej in zavzeli utrdbo. Nato so ga dvignili malega godbenika in ga odnesli pred poveljnika, kjer so zahtevali zanj odlikovanje. General je nato vprašal malega praporščaka, kaj ga je navdalo s takim pogumom, da je drvil tako junaško naprej. Nato je odgovoril mali junak: "Račun, da račun, gospod general! Izračunil sem, da smo izgubili pri prvih 400 metrih polovico moči, če bi šli nazaj, bi morala pasti druga polovica. K utrdbi pa je bilo le 200 metrov, zato sem imel še nadejo na rešitev in zato sem zagrabil zastavo."

Snidenje na bojišču.

Novine v Kljuži (Kološvar) na Ogrskem pišejo mnogo o zanimivem slučaju, ki se je dogodil mlademu socialistu Flamerju. Bil je vedno na čelu vsem gibanjem za delavstvo, vodil je vedno deputacije in načeloval sprevedom, pogosto je prihajal v spopade s policijo, posebno pa s šefom policije, s katerim se ni ravno prijazno gledal. Na bojnem polju pa se je mladi socialist izkazal z veliko hrabrostjo. Nekega dne je bil v Galiciji ranjen, pa je vendar povezoval tovarišem rane. Naenkrat je prišel do nekega oficirja, ki je ležal s težko rano na nogi. Flamer se je pripognil k njemu. Bil je šef policije v Kljuži, njegov poznan sovražnik. Flamer pa se je spustil takoj k njemu in mu nudil prvo pomoč, povezoval mu krvavečo rano. Šef policije mu je ponudil roko in se mu zahvalil s solzami v očeh. Ključni listi pišejo o tem dogodku ganljive članke, ker je bil Flamer jako poplaren v vsem mestu.

Junaki in meškužne ženske.

Neki ranjeni častnik je pripovedoval sodrujniku nekega nemškega lista, kako je bil ranjen od sovražnikove bombe.

Bilo je po bitki. Vojna pošta nas je zopet dosegla, kak smo poseli v hlad nekega drevesa, da čitamo časopise, došle iz domovine. Okolu nas je ležalo moštvo, utru-

jeno od dolgotrajnega boja. Naš stotnik je začel čitati, a mi smo željno poslušali, da čujemo, kaj je novega pri nas doma. Naenkrat je začel stotnik stiskati papir, dokler se mu ni obraz naravnost popačil vsled ozlovoljenja. Posegli smo po novinah, da vidimo tudi mi, kaj ga je tako razburilo. In takoj smo morali čitati, kako so nemške žene naše sovražnike Francoze, ki smo jih dovedli kot ujetnike, sprejele navdušeno, nadeje jim darov in — vročih pogledov. Čut ozlovoljenja je prevzel tudi nas. Naš stotnik je rekel: "Grobne ženske, ki so pogazile svoje nemško poštenje! Mi se tu borimo za njih, mi krvavimo, naši ranjeni ginevajo tu, one pa obdarujejo naše sovražnike!"

V tem trenutku je padla bomba. Stotnik in še en naš tovariš sta se zvalila mrtva na tla. V njunem obrazu je bil še sedaj tisti izraz ozlovoljenja in zgražanja. Jaz in prijatelj sva ostala le malo ranjena in sva odnesla seboj stud nad onimi ženskami.

(Kakor znano, so nekatere ženske v Draždanih sprejele francoske ujetnike s cvetjem in jedili.)

Novo francosko orožje.

Nemški vojaški zdravnik pripoveduje v "Münchener Medicinische Wochenschrift": Najnovejšo orožje uporabljajo Francozi. Aviatiki francoski se ne poslužujejo le bomb, temveč tudi jeklenih pušic, katerih učinek je jako zanimiv. Neki ranjenec pripoveduje: Naš regiment je imel ravno odmor, ko sta se nad nami pojavila 1200 do 1500 metrov visoko dva aeroplana. Ležali smo v skupinah na trati. Naenkrat začutim v desni nogi nad peto pekočo bolečino. Mislim, da me je sosed vsled neprevidnosti snil z bajonetom. Toda istočasno z menoj so zapričali tudi mnogi drugi tovariši in konji pri nekem vozu, ki je stal v bližini, so se pričeli plašiti. Pogledam nogo in vidim, da se mi je zarila jeklena pušica globoko v meso. Mnogim drugim tovarišem se je prigodilo še huje, enemu je priletela pušica v obraz ter mu predrla lica in usta, drugi je ležal kakor na zemljo pribit, enemu konju je tičala pušica v očesu. Naše začudenje je bilo veliko. Pušice niso mogle priti od nikoder drugod, kakor iz aeroplanov, ki sta krožila nad nami. Rane niso bile težke. Kakor pripovedujejo drugi ranjenici, je padlo takrat na oni nemški regiment okoli 50 pušic, približno 33 odstotkov je zadelo svoj cilj. Pušice so iz jekla, 8 milimetrov široke, 10 centimetrov dolge, 16 gramov težke. Spodnja tretjina pušice je masivna, ostali dve tretjini obstojita iz štirih jeklenih dolgih šivank, katerih prerez kaže sliko zvezde. Rane, ki jih prizadevajo te pušice, običajno niso nevarne. Strel v prsi ali v glavo pa more biti smrtonosen. Rane se kmalu zacelijo.

NOVO! NOVO!

"SVETOVNA VOJNA".

Popis pričetka sedanje vojne s 33 lepimi slikami in velikim zemljevidom Avstro-Ogrske. Čisti dobiček te izdaje se bode oddal "Podpornemu draštvu vdov in sirot" padlih slovenskih mož v sedanjji vojni.

NOVO! NOVO!

Popis pričetka sedanje vojne s 33 lepimi slikami in velikim zemljevidom Avstro-Ogrske.

Čisti dobiček te izdaje se bode oddal "Podpornemu draštvu vdov in sirot" padlih slovenskih mož v sedanjji vojni.

NOVO! NOVO!

Popis pričetka sedanje vojne s 33 lepimi slikami in velikim zemljevidom Avstro-Ogrske.

Čisti dobiček te izdaje se bode oddal "Podpornemu draštvu vdov in sirot" padlih slovenskih mož v sedanjji vojni.

Čisti dobiček te izdaje se bode oddal "Podpornemu draštvu vdov in sirot" padlih slovenskih mož v sedanjji vojni.

Čisti dobiček te izdaje se bode oddal "Podpornemu draštvu vdov in sirot" padlih slovenskih mož v sedanjji vojni.

Čisti dobiček te izdaje se bode oddal "Podpornemu draštvu vdov in sirot" padlih slovenskih mož v sedanjji vojni.

Čisti dobiček te izdaje se bode oddal "Podpornemu draštvu vdov in sirot" padlih slovenskih mož v sedanjji vojni.

Čisti dobiček te izdaje se bode oddal "Podpornemu draštvu vdov in sirot" padlih slovenskih mož v sedanjji vojni.

Čisti dobiček te izdaje se bode oddal "Podpornemu draštvu vdov in sirot" padlih slovenskih mož v sedanjji vojni.

Čisti dobiček te izdaje se bode oddal "Podpornemu draštvu vdov in sirot" padlih slovenskih mož v sedanjji vojni.

Čisti dobiček te izdaje se bode oddal "Podpornemu draštvu vdov in sirot" padlih slovenskih mož v sedanjji vojni.

Čisti dobiček te izdaje se bode oddal "Podpornemu draštvu vdov in sirot" padlih slovenskih mož v sedanjji vojni.

Izšla je druga izdaja volesani-

ve knjige, prevedel grafičar Larick.

Zivljenje na avstrij. dvoru

Smrt cesarjeviča Rudolfa.

Cena knjige s poštno vred 75c.

Denar pošliti po pošti Money Order ali pa v poštini znamkai na:

John Putrich,

520 E. 77th St. Box 21, New York

Pozor rojaki! Pozor rojaki!

VABILO

na

PLESNO VESELICO,

katero priredi

slovenska Victor godba

iz Moxham-Johnstown, Pa.,

v Conemaugh, Pa.,

dne 14. novembra 1914

v slov. dvorani sv. Alojzija.

Vspored:

1. Sviranje slovenske godbe na

javnem prostoru.

2. Ples.

3. Sviranje godbe med odmori.

4. Izžrebanje dobikov.

5. Plesne komade izvaja domači

orchestra.

6. Prosta zabava.

Začetek točno ob sedmih zve-

čer. Za vsestransko potrebo bo-

de najboljšje preskrbljeno.

Rojaki in rojakinje, udeležite

se veselice v polnem številu!

Vljudno vabimo tudi sobrate Hr-

vate. Na veselo svidenje na dan

14. novembra v slovenski dvorani

sv. Alojzija v Conemaugh!

(6-9-11) ODBOR.

POZOR! Jaz imam na prodaj

še mnogo dobre in rodovitne zem-

lje. Katerega veseli farma, naj

pride in kupi sedaj. — Gregor Se-

likar, R. 5, Greenwood, Wis.

(3-13-11)

NAZNANILO.

Čenjenim rojakom v državah

Pennsylvania in West Va. nazna-

njam, da jih bo obiskal naš pot-

nik

Mr. OTTO PEZDIR,

kateri je pooblaščen pobirati na-

ročnino za "Glas Naroda" in iz-

davati pravoveljavna potrdila in

ga rojakom toplo priporočamo.

S spoštovanjem

Upravništvo Glas Naroda

Iščem brata ANTONA GRL. Star

je 22 let. Pred 6 meseci je delal

v Fairmount, W. Va. Kdor ve

za njegov naslov, prosim, da

mi naznači, ali pa naj se sam

zglasi. — Mike Grl, Box 382,

Thomas, W. Va. (5-7-11)

VAŽNO NAZNANILO.

Vsi potniki, kateri so na-

meravali potovati v staro

domovino ta teden ali na-

meravajo potova v pri-

hodnje, naj ostanejo na svo-

jih mestih, ker so vse paro-

brodne družbe prekinile za

nedoločen čas s prometom.

Kadar se zopet razmere pre-

drugajo, bomo naše pravo-

časno poročali na tem me-

stu.

Tvrška Frank Sakser

HARMONIKE

podar kakor nekoli vrste izdelujem in popravim po najnižjih cenah. A dele trpečno in zanesljivo. V popravu zanesljivo vanjko pošlje, ker sem že nad 18 let tukaj v tem poslu in sedaj v svojem lastnem domu. V popravek vsamega zanesljivo kakor vse druge harmonike ter računam po delu kakor kdo zahteva brez nadaljnjih vprašanj.

JOHN WENZEL

1017 E. 62nd St. Cleveland, Ohio

PRVA HRVAŠKO-SLOVENSKA

TOVARNA TAMBURIC V AMERIK

priloga se vsem

Slovenskim tam-

burškim zborom,

kakor tudi pose-

menikom, ki ljub-

bijo tambure. V

tež tovarni se izde-

lujejo tambure po

najnovjšem siste-

mu in najpopolnej-

ših umetniških na-

črtih.

Okrašene so z bi-

seri in vsakovrst-

nimi rožami.

Velika zaloga

vsakovrstnih godal

Dr. Josip V. Grahek.

EDINI SLOVENSKI ZDRAVNIK V PENNA.

Zdravim vse bolezni moške, ženske in otroje.

841 East Ohio St., [Allegheny] N. S. Pittsburg, Pa.

Nasproti "Hotel Pavilac". — Kara št. 1. 2. 3 in 4 vrojijo raneno moje dte

Redka prilika

za tajnike raznih društev, trgovce in druge pisarje.

Za ugodno ceno se dobi nekaj rabljenih pisalnih strojev raznih izdelkov, pri katerih smo dali nadomestiti slabe dele z dobrimi, in urediti tako, da se na

Doli z orožjem!

IZOBRA ŽIVLJENJA.

Spisala Berta pl. Suttner. — Za "Glas Naroda" priredil J. T.

27

(Nadaljevanje).

— Zakaj vendar to rožljanje z orožjem, če neče nikdo udariti? — sem vprašala očeta: — Če hočeš mir, odvrni vojno. — Mi oborožujemo samo za vsak slučaj. Kdo ve, kaj pride? — — — Kaj pa Prusi? — Ali nas mislijo napasti? — — — Pa tudi oni pravijo, da se morajo zavarovati proti nam... To bi bila zavratnost... In oni pravijo, da smo mi zavratni... To pravijo samo zaradi tega, da bodo lahko bolj oboroževali. To je krog, iz katerega ni izhoda, to je kača, ki sama sebe grize za rep. Država lahko samo na ta način prepreči vojno, če nasprotuje onemu, ki jo hoče... Oboroževanje je trajalo skoraj tri mesece, 12. marea je planil oče ves vesel v svojo sobo.

— Hura! — Dobra poročila! — — — Ali so prenehali? — sem ga vprašala veselo. — Zakaj bi prenehali? Ravno nasprotno. Včeraj je bilo veliko vojno zborovanje... Ti ne veš, kakšno vojaško moč ima Avstrija. Preden Prus naj se skrije... 800.000 mož je pripravljeno. Vsak dan lahko odkorakajo... Vrhovno poveljstvo bo pa prevzel Benedek, slavni vojskovodja... Zaupno Ti rečem, otrok: Samo migniti je treba, pa je Slezija naša. — Moj Bog, moj Bog! — sem zastokala. — Ali nas bo zopet tepla šiba božja... Kdo more biti zaradi pohlepnosti tako brezsrčen?

— Le pomiri se. Mi nismo slavoželjni, mi ne hrepenimo po drugih deželah... Vlada želi miru, to je že stokrat dokazala, ne samo enkrat. Včeraj se je izkazalo, kako močna je naša armada. Vse druge velesile se nas boje... Boš videla, da bo Prusija takoj odnehala. Nikakor pa ne bomo kar tako menili nič, tebi nič pustili Slezvig-Holštajnske... V tem slučaju gre za našo čast, za naš obstanek... Tega seveda ne razumeš... Vojno posvetovanje je pokazalo, kdo je prvi in ko je zadnji... Potemci brezpomembnih brandenburških knezov ali pa potomci slavnega nemško-rimskega cesarstva! Prepričan sem, da bo mir. Če pa Prusi ne bodo dali miru, če nas bodo še izživili, jim bomo plačali, kakor zaslužijo... Zeleti bi bilo, da bi se udarili.

— In Ti želiš, oče, in vsi, ki so bili na vojnem zborovanju, žele, Povej rajše odkrito, zakaj bi skrivali... Zakaj varate ljudi in oborožujete pod pretvezo, da je mir ogrožen? Če že kažete zobe in krčite pesti, gotovo ne govorite pri tem prijaznih besed... Nestrpnosti se tresete, da bi prišli za meč...

Tako sem nekaj časa govorila s tresočim glasom, ne da bi znil oče besedice, potem sem pa zajokala.

Naslednji dnevi so bili dnevi neprestanega upanja in strahu. Danes so rekli, da je "mir zagotovljen", drugi dan zopet, da je "vojna neizogibna". Skoraj vsi so bili mnenja, da bo vojna.

Zato, ker sem vsak dan posebej pisala zapisnik, še danes vem, kako so se pripravljali na ono vojno in kako je izbruhnila. Ponašali ne ve velika množina ljudstva, zakaj nastane vojna. Kar naenkrat pride, ponavadi takrat, ko je človek ne sluti. In če je že enkrat tukaj, se ne vpraša, zakaj je nastala, ampak kako se razvija. Ko je končana, se spominjajo ljudje preživeli strahot, izgub ali zmag.

2. marea je izdala Prusija okrožnico, v kateri se je pritožila nad oboroževanjem Avstrije. Zakaj naj ne prenehamo z oboroževanjem, če nečemo preiti? — Kaj naj storimo? — — — Trdnjave v Sleziji morajo biti pripravljene, ravnotako tudi dva armadna zbora...

31. marea. Hvala Bogu, Avstrija je rekla, da so vse govorice o njenem oboroževanju neresnične. Niti na misel ji ne pride napasti Prusijo. Pri tem zahteva, da preneha Prusija z oboroževanjem.

Prusija ji je odgovorila, da neče napasti Avstrije. Oboroževala je pa zato, ker se je bala, da bi ne bila napadena.

7. aprila je Avstrija še enkrat izjavila, da ne oborožuje.

Odgovor Prusije se je glasil: — Avstrija zbira svoje čete na meji. Mi smo popolnoma opravičeni, če oborožujemo. Če nas Avstrija ne namerava napasti, zakaj pa oborožuje?

Dunajski kabinet je odvrnil: — Mi bomo začeli 23. tega meseca razoroževati, če bo storila Prusija isto.

Prusija je rekla, da bo.

— Kako smo se oddahnili! — Takaj se bo vseeno ohranil mir! S kakim veseljem sem zapisala to opazko v zapisnik.

Toda malo prezgodaj. Novi zapletljaji so se pojavili. Avstrija je rekla, da zamore samo na severu začeti z razoroževanjem, nikakor pa ne na jugu, ker mora biti zavarovana proti Italiji.

Nato Prusija: — Če Avstrija popolnoma ne ugodí zahtevi, naj ostane pri starem. Tedaj se je gласila tudi Italija: — Niti v glavo ni nam padlo, da nas misli Avstrija napasti. Ne kaže nam druga kakor začeti oboroževati.

Ljudje so bili prepričani, da je domovina v nevarnosti, in da jo bo treba braniti. Bili so se sosed, čeravno ni bil sosed čisto nič nevaren.

— Vojna bo! Vojna bo! — je pisalo časopisje. Meni se je zdelo, da se nahajam na morju in da se bliža vihar...

Vsi so se jezili na Bismarcka. 7. maja je bil vpriporjen nanj atentat. Ali je hotel storilec odvrtni vihar? Ali bi ga odvrnil, če bi ga bil umoril?

Friderikova teta Kornelija je pisala iz Prusije, da je tamošnje prebivalstvo silno navdušeno za vojno.

Pripovedovali so, da se je vrgla takrat kraljica Avgusta pred svojim možem na kolena in ga prosila za mir. Kako rada bi bila pokleknila k njej, jaz in obe moji sestrí, in vse bi ga prosile. Stremljenje vseh žensk bi moralo biti: — Mir! — Miru nam dajte! — — — Proč z orožjem!...

Mogoče je bila tudi naša lepa cesarica pokleknila pred našega cesarja in ga prosila za mir. Kdo ve? Mogoče je pokleknila, mogoče je tudi cesar sam želel miru, toda neprestanemu ščunvanju, nasvetom, pisarjenju ni mogel kljubovati...

1. junija je rekla Prusija, da bo začela razoroževati, če bosta Avstrija in Saška storili isto. Dunaj je nato obdobil, da se je naskrivaj zvezala z Italijo in da jo namerava napasti.

Prusija je proti tej obdolžitvi odločno protestirala. Kmalu nato so vdrlí pruski vojaki v Holštajn.

Malo prej je bil izdal Bismarck sledečo proklamacijo: — Dunaj noče ugoditi našim zahtevam. Ravno nasprotno: — Kralj je iz zanesljivega vira zvedel, da se avstrijski ministri z vso silo zavzemajo za vojno. Zanesajo se na svoje orožje in upajo, da bodo imeli uspeh.

Zgodilo se je. Poslaniki so zahtevali svoje listine in jih dobili...

18. junija je bil izdan pruski vojni manifest. Tudi avstrijski cesar je izdal svoj manifest, vojskovodja Benedek pa proklamacijo na svoje čete. 22. je izdal prire Friderik Karol armadno povelje in začel z vojno. Omenjene štiri listine sem si prepisala in se glase takole:

Kralj Viljem je rekel:

Avstrija noče pozabiti, da so njeni knezi nekoč vladali v Nemčiji, ne pripozna mladih Prusov kot svoje zavznike, ampak kot sovražne tekmece. Po njenih mislih je treba Prusijo uničiti, ker baje vse ono, kar Prusija do brega stori, škoduje Avstriji. Stara ljubosumnost je z vso silo vplamtelja. Prusijo naj se oslabi, uniči, onečasti! Avstrija ne spoštuje nobenih pogodb. Kamorkoli se obrnemo, povsod slišimo kliče: "Proč s Prusijo!" Do zadnjega trenutka smo upali, da se bo dalo preprečiti vojno, toda Avstrija ni hotela.

Manifest cesarja Franca Jožefa se je glasil:

Zadnje dni se je izkazalo, da je Prusiji več mar sila kakor pa pravica. Tako je toraj vojna — vojna Nemcev proti Nemcem — neizogibna. Za nesrečo vsakega posameznika, za nesrečo in revščino družin, pokrajin in dežel, bo odgovoren oni, ki je vojno izzval. Zagovarjati se bo moral pred sodnim stolom svetovne zgodovine in pred sodnim stolom vsega človeka Boga!

Noben ne bo biti kriv. Vedno je le "drugi" odgovoren za vojno. Kako je pravzaprav mogoče, da se take stvari dogajajo? "Nemci proti Nemcem!" Kaj pomaga klicati krivca pred sodni stol zgodovine? Zgodovina je še vedno slavila zmagovalca, pa naj je bil zmagovala ta ali oni, naj je zmagal na ta ali oni način. Zakaj klicati krivca pred sodni stol vsega človeka Boga? Ali se ne zgodi vse na svetu po njegovi volji? Protislovje sledi protislovju. In protislovje nastane vselej, če se hoče skriti resnico pod frazami. Protislovje nastane vselej, če se v isti sapi imenuje — vojno in pravičnost — — — sovraštvo narodov in človekoljubje — — — Boga ljubezni in Boga bojev.

Benedek je razglasil:

Nasproti stojimo armadi, ki je sestavljena iz dveh delov: iz rednih vojakov in domobrancev. Prvi so samo mladi ljudje, ki še niso bili ničesar izkusili in niso bili še nikdar v vojni. Domobranci so nezanesljivi in bodo gotovo rajši odstavili svojo vlado, kakor da bi se bojevali proti nam. V dolgi vrsti mirnih let ni imel sovražnik niti enega generala, ki bi se odlikoval v vojni. Vojaki moji, že večkrat preiskušeni v vojni, gotovo si boste šteli v čast, če boste šli na bojišče pod vodstvom svojih starih generalov in izvrstnih vojskovodij. Kakor hitro bomo z božjo pomočjo zapodili sovražnika v beg, bomo vdrlí v njegovo deželo. Tam boste imeli dovolj časa za počitek. Dajte sovražniku plačilo, katerega je v polni meri zaslužil.

(Dalje prihodnjiti.)

NAŠI ZASTOPNIKI.

kateri so pooblašeni pobirati naročnino za "Glas Naroda" in knjige, kakor tudi za vse druge v našo stroko spadajoče posle:

Jenny Lind, Ark. in okolica: Michael Cirar.

San Francisco, Cal.: Jakob Lovšin.

Denver, Colo.: John Debeve in A. J. Terbove.

Leadville, Colo.: Jerry Jamnik.

Pueblo, Colo.: Peter Culig, J. M. Boitz in Frank Janesh.

Salida, Colo. in okolica: Louis Costello (The Bank Saloon).

Walsenburg, Colo.: Ant. Safich in Frank Blatnik.

Indianapolis, Ind.: Alois Rudman.

Aurora, Ill.: Jernej B. Verbič, 635 Aurora Ave.

Oglesby, Ill.: Math. Hribernik.

Depue, Ill.: Dan. Badovinac.

Chicago, Ill.: Frank Jurjovec.

La Salle, Ill.: Mat. Komp.

Joliet, Ill.: Frank Laurich in John Zaletel.

Mineral, Kans.: John Stale.

Waukegan, Ill.: Frank Petkovšek in Math. Ogrin.

So. Chicago, Ill.: Frank Černe.

Springfield, Ill.: Matija Barborič.

Frontenac, Kans. in okolica: Frank Kerne.

Mulberry, Kans. in okolica: Martin Kos.

Calumet, Mich. in okolica: Pavel Shaltz in M. F. Kobe.

Manistique, Mich. in okolica: B. Kotzian.

So. Range, Mich. in okolica: M. D. Likovič.

Chisholm, Minn.: K. Zgone in Jakob Petrich.

Duluth, Minn.: Joseph Shabon.

Ely, Minn. in okolica: Ivan Gouze, M. L. Kapsch in Jos. J. Peschel.

Eveleth, Minn.: Jurij Kotze.

Gilbert, Minn. in okolica: L. Vesel.

Hibing, Minn.: Ivan Pouše.

Nashwan, Minn.: Geo. Maurin.

Virginia, Minn.: Frank Hrovatic.

St. Louis, Mo.: Mike Grabrian.

Aldridge, Mont.: Gregor Zobe.

Great Falls, Mont.: Math. Ulrich, 3409 N. 5th Ave.

Klein, Mont.: Mich. Krivec.

Brooklyn, N. Y.: Alojzij Češarek.

Little Falls, N. Y.: Frank Gregorica.

Cleveland, O.: Frank Sakser, J. Marincič, Chas. Karlinger in Frank Kovačič.

Bridgeport, O. in okolice: Fr. Hočevar.

Barbeton, O. in okolice: Alois Balant.

Collinwood, O.: Math. Slapnik.

Lorain, Ohio in okolice: John Kumše 1735 E. 33. St.

Youngstown, O.: Ant. Kikelj.

Oregon City, Oreg.: M. Justin.

Allegheny, Pa. in okolice: M. Klarich.

Bradnock, Pa.: Ivan Germ.

Bridgeville, Pa.: Rudolf Peteršek.

Burdine, Pa. in okolice: John Keržnik.

Conemaugh, Pa.: Ivan Pakj.

Claridge, Pa.: Anton Jerina.

Canonsburg, Pa.: John Koklich.

Broughton, Pa. in okolice: A. Demšar.

Export, Pa. in okolice: John Prostor.

Forest City, Pa.: Karl Zalar in Frank Leben.

Farrell, Pa.: Anton Valentinčič.

Franklin, Pa. in okolice: Fran R. Drašler.

Irwin, Pa. in okolice: Frank Demšar.

Johnstown, Pa.: Frank Gabronja.

Meadow Lands, Pa.: Georg Schultz.

Moon Run, Pa. in okolice: Fr. Maček.

Pittsburg, Pa.: Ignacij Podvanski, Ignaz Magister, Frank Bambič in Z. Jakše.

Unity Sta., Pa.: Joseph Škerlj.

Steelton, Pa.: Anton M. Pačič.

West Newton, Pa. in okolice: Josip Jovan.

Willock, Pa.: Frank Šeme in Joseph Petercel.

Toole, Utah: Anton Palčič.

Winterquaters, Utah: Louis Blasich.

Black Diamond, Wash.: Gr. Porenta.

Ravensdale, Wash.: Jakob Romšak.

Thomas, W. Va. in okolice: Frank Kocijan in Frank Bartol.

Grafton, Wia.: John Stampfel.

Milwaukee, Wis.: Josip Tratnik, John Vodovnik in Frank Meh.

Sheboygan, Wis.: Anton Starich.

West Allis, Wis.: Frank Škok in Louis Lončarič.

Rock Springs, Wyo.: A. Justin in Val. Stalich.

Kemmerer, Wyo.: Josip Motoš.

Izšla je

knjiga

"VOJNA NA BALKANU".

Vred vestranske želje naravnost mao več irtisov te knjige la je sedaj spaj, rojakom na murg-lago,

Knjiga "Vojna na Balkanu" sestoji iz 13 posameznih sešitkov, obsegajočih skupaj na večjem formatu 192 strani. Delo je opremljeno s 255 slikami, tikaže se opisa balkanskih držav in najvažnejših spopadov med sovravniki. Sešitkom je pridoljen tudi večji slovenski zemljevid balkanskih držav.

Posamezne svezke je dobil p. 15c, vseh 13 sešitkov skupaj pa stane s poštnino vred \$1.85. Naroča se pri:

Slovenic Publishing Co., 63 Cortlandt St., New York City

PRIPOROČILO.

Rojakom v Steelton, Pa. in okolici namerjamo, da je

Mr. M. PAPIČ,

123 Frederick St., Steelton, Pa., naš zastopnik, ki je pooblaščen pobirati naročnino za naš list "Glas Naroda" in izdavat pravoveljavna potrdila. Cenjenim rojakom ga toplo priporočamo. Upravištvo Glas Naroda.

ROJAKI NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDR. DRŽAVAH.

Podpisani je iznajditelj in izumitelj se tiskature na sveta Alpen-tinkture in Alpenpomade - Znakom in moškini, lastni in razloži, srastajo v sešitih tednih lepe proznanje, ma, so bode spustali in ne bode udvali. Ravnaj tako mamo možnati v šestih tednih brode in tike, ki ne bode izpadle in ne bode postale rivo. O tika 8 dni poslozoma odpravim revmatizem, kostbol, tiganje po rokah, nogah in hrbtenici. Rane, speklina, buli, tura, krasne in hure očen, hredvica, solenje nog, solenje lici, odstraniti v treh dneh. Moja zdravila so registrirana v Washington, znanostje, da so čista in najbolj uspešna. Pišite takoj po pošti! Pošljite ga zastonj.

JAKOB WAHORČ, 1092 E. 64th St. Cleveland, O. N. B. Osnami, ki bi radi našo zdravilo brez naplata, pošljite \$5.00.

Amerika in Amerikanci.

REV. J. M. FRANK,

Slovenic Publishing Company

je prevzela v salogo rojakom la mamo knjigo Rev. J. M. Franka:

AMERIKA IN AMERIKANCI.

Ni naš namen izročiti na tem msta kako kritiko, pač pa izjavljamo, da je to izvrstno delo, katerega bi si moral nabaviti vsak rojak v Ameriki, bodisi v lastnem poduk, bodisi kot darilo svojem

ta posameznikov, na katerih bo v stari domovini, kjer se gotovo zanimajo stariši ali sorodniki za deželo, v kateri biva kak član družine. Knjigo krasni nebroj lemarnikdo sapašil ali samega sebe, ali pa drugega znanca iz sedanjih ali preteklih dni. Čudimo se le, da je povpraševanje po knjigi primeroma majhna, menda radi tega, kar se ni vpriporilo sanjo kričeče reklame, s katero se spravi v svet marikatero drugo, veliko manj vredno knjigo. Posebno primerna je knjiga kot božični dar, ki ima trajno vrednost. Oena elegantna v platno vezani knjigi je \$2.50 s poštnino vred. Za isto ceno se odpošlje knjige na katerikoli naslov v zvezi s tem.

Slovenic Publishing Co.,

63 Cortlandt St., New York City.

Rev. J. M. Frank.

Rev. J. M. Frank.

Rev. J. M. Frank.

Rev. J. M. Frank.

Rev. J. M. Frank.

Rev. J. M. Frank.

Rev. J. M. Frank.

Rev. J. M. Frank.

Rev. J. M. Frank.

Rev. J. M. Frank.

Rev. J. M. Frank.

Rev. J. M. Frank.

Rev. J. M. Frank.

Rev. J. M. Frank.

Rev. J. M. Frank.

Veliki vojni atlas

vojskujočih se evropskih držav in pa kolonij-skih posestev vseh velesil.

Obsega 11 raznih zemljevidov.

na 20tih straneh in vsaka stran je 10 1/2 pri 13 1/2 palca velika.

Cena samo 25 centov.

Manjši vojni atlas

obsega devet raznih zemljevidov

na 8 straneh, vsaka stran 8 pri 14 palcev.

Cena samo 15 centov.

Vsi zemljevidi so narejeni v raznih barvah, da se vsak lahko spozna. Označena so vsa večja mesta, število prebivalcev držav in posameznih mest. Ravno tako je povsod tudi označen obseg površine, katero zavzemajo posamezne države.

Pošljite 25c. ali pa 15c. v znakah in natančen naslov in mi vam takoj odpošljemo zaželeni atlas. Pri večjem odjemu damo popust.

Slovenic Publishing Company,

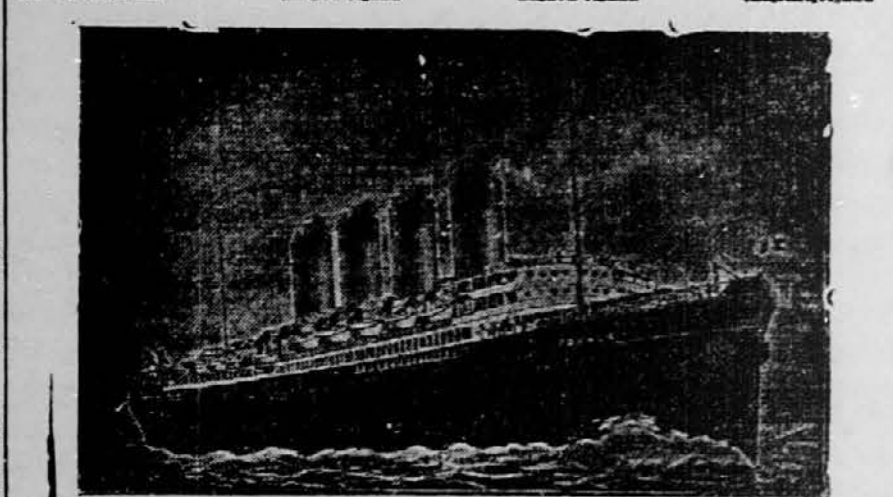
82 Cortlandt Street, New York, N. Y.

Compagnie Generale Transatlantique

(Francoska parobrodna družba.)

Direktna črta do Havre, Pariza, Svica, Inomosta in Ljubljane.

Postni parniki so: "LA SAVOIE", "LA TOURNAI", "LA FRANCE".

Glavna agencija: 19 STATE STREET, NEW YORK

corner Pearl St., Chasebrough Building.

Postni parniki odplujejo vedno ob sredah in pristanikih Slavika

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI IN NAJCENEJŠI DNEVNIK.

Rev. J. M. Frank.

Rev. J. M. Frank.

Rev. J. M. Frank.